

קובץ

הערות וביאורים

בתורת

כבד קדושת אדוננו מורהנו ורבנו
בעניינו גאולה ומשיח
בפשב"מ, רמב"ם, נגלה וחסידות

ש"יפ ויקhalb * פ"ה אדר ראשון
גלוון י"א (תרפ"ז)

יוצא לאור ע"י

תלמידי ביהם' ז דמוסד חינוך אהלי תורה

741 טרояי עוזניין
ברוקלין, ניו יורק
שנת חמשת אלפים וسبע מאות וחמשים וחמש לבראה
שנת הקהלה

ב"ח

- ש"פ ויקהיל * כ"ה אדר ראשון -

גליון י"א (תרפ"ז)

*

תוכן העניינים

עניני גאולה ומשיח	4
הלכתא למשיחא (גליון אות ל - נ.)
ליקוטי שיחות	5
מחו חפירוש של שבתאים
קדושה ראשונה קידשה לעת"ל (גליון)	8
נגלה	8
בסוגיא דשני שבילין	10
שונות	14
תיקון טעות בסה"ם תש"י"א	14

*

מספר הפקס לשלווח הערות: 771-4859

שייפ ויקחן - כת אדר ראשון - הקהל

ע ד י ג י ג א ו ל ה ו מ ש י ח

הlecטת למשיחא [גליון (אות ל - נ)]

הת' בן ציון פיעפ
- תלמיד בישיבה -

אות ל':

"לא ישא גוי אל גוי חרב וגוי" - כולל גם חרב של שלום
(של עושי שלום), וחרב של ח"יו-ען" - כפ' טבת תשמ"ה
(התווועדיות תשמ"ה ח"ב ע' 1046).

לו"ז (עצמ) - שמננו נבנה הגוף" - גדר נצחיתנו, והקשר שלו
לניסיונו הקב"יה וישראל - קומי וחמי יתנו אל לבו ס"ו
(התווועדיות תשמ"ה ח"ב ע' 563).

לוויים (א) - איך יתכן שהלוויים יחו כחנים לעת"ל - ע"ע
כחנים.

לוויים (ב) - לעת"ל יקבלו הגוים נחלה בא"י כי"א מי"ג
השבטים - שמחית תשמ"ו (התווועדיות תשמ"ו ח"א ע' 399), שי"פ
תרומה תש"נ (התווועדיות תשמ"ו ח"ב ע' 339), לקו"ש פנחס
תנש"א. ולהעיר מהנסמן בערך א"י (א).

[מפני סיבות טכניות לא הוכנס כאן אות מ', ובזיהה יכנס
בגליון הבא].

אות נ':

نبאים וכותבים - איך יבטלו כל כתבי הקודש לעת"ל (חו"ז
מ מגילת אסתר) - לקו"ש חכ"ו ע' 219 ואילך, שי"פ שמיini
תשד"ם (התווועדיות תשד"ם ח"ב ע' 1301), וראה קומי הלכות
תשובע"פ שאין בטלים לעולם - שם בארכות.

נדבת המשכן - בהימ"ק - בנדבתbihim'k השלישי ישתתפו גם ילדים - ש"פ תרומה תשנ"ב (ס"ה"ש תשנ"ב ח"ב ע' 390).

נדת - האם הצטרכן ואיך תהיי טהורתנה וטומאתה לעת"ל, "כאשר ואת רוח החטומה עבריר גו'" - י"ט כסלו תשכ"ג (שיחות קודש תשכ"ג ע' 104), ועי' בחנסמן בערך יולדת.

מושאון - נישואי הקב"יה עם ישראל יהיו לפני תהה"מ, שכן, "מעבירין את המת לפני הכלח" (שכלח קודמת - במעלה - לחוצאת המת) - קומי ותמי יתנו אל לבו ס"ו (התווועדיות תשמ"ח ח"ב ע' 563).

נרות (חנוכה) - לעת"ל ידליקו נרות חנוכה "בחצרות קדש" (בביהם"ק), מלבד נרות המנורה שבהיכל - ע"ע חנוכה (א).

נרות (שבת ויו"ט) - גם כאשר יבוא משיח תהיה מצוות נש"ק ויו"ט מוטל על הנשים - כ"ג אייר תשמ"ט (התווועדיות תשמ"ט ח"ג ע' 213).

נשים - אופן הנשיאות של כל נשיין ישראל לעת"ל - ש"פ פנחס תשמ"ח (התווועדיות תשמ"ח ח"ח ע' 2619).

ליקות ישיתות

מהו הפירוש של שבעתיים

הת' י. גולדברג
- תלמיד בישיבה -

א. בשיחת של אור לוי אדר' היתשנ"ב (נדפסה בשיחות קודש היתשנ"ב), מבאר כי'ק אדמור' על הפסוק "והי' אור הלבנה כאור החמה שבעתיים..." (ישע' ל' כו), שהפירוש פשוט של שבעתיים הוא ב' פעמים ז'.

ולכאורה צריך להבין שהרי במסכת פסחים דף ס"ח ע"א מביאה הגמ' את הפסוק חניל ומפרש רשי' ע"ז "שבעתיים ז' פעמים ז'"?

ואפילו באת"ל שזהו רק פירושי על הש"ס, משא"כ פירושי על הנ"ז - שכ"ק אדמור' מסביר בלקו"ש ח"ה ע' 279 שפירושי על הנ"ז הוא פשוטו של מקרא כמו פירושי על החומש - אז יאמר הפירוש ב' פעמים ז', הרי רשי'י מפרש עה"פ הניל' (גמ) בנ"ז שהפירוש הוא ז' פעמים ז'?

ב. ועיין בלקו"ש ח"ד ע' 87 בהע' 10 בשוח"ג: כ"ק אדמור' כותב שעל חמישה חומשי תורה כתוב "בן חמש למקרא", ולכן בחומש מפרש רשי'י בפשוטו של מקרא, משא"כ בוגנע למשנה וגמרא שעליהם כתוב בן עשר ובן ט"ו, אז מכיוון שכבר למד חמש, ולכן לא צריך רשי'י לפреш כי"כ פשוטו. ועד"ז בוגנע לנ"ז, שהילד לומד א"ז לאחרי חמש, (אע"פ שהוא לומד לפניז' משנה), מכיוון שכבר למד חמש א"צ רשי'י לפреш כי"כ פשוטו כמו פירושו על התורה. [ושמה מצינו ללקו"ש ח"ה ע' 180 בשוח"ג, וכן בלקו"ש ח"ט ע' 336, חע' 44, ועוד כו"כ ראיות].

ולכאורה מובה ראי מפה, שאע"פ שבכללות דומה פירושי על הנ"ז לפירושו עה"ת (כמו לעיל בח"ה ע' 279), אעפ"כ יותר בפרטיות, פירושו על נ"ז הוא לא כי"כ פשוטו כמו פירושו עה"ת. ומעטה נשאר להבין מהו העניין של פירושי על הש"ס? [והיינו חילוק שיש בו לגבי פירושי על התורה (ופירושו על הנ"ז)?]

ג. וחנה בחיי יום כ"ט שבט (חיום יום ע' 24) כותב כ"ק אדמור': "פירושי על החומש הוא יינה של תורה, פותח הלב וכו'. פירושי על גمرا פותח החומר וכו'". וחנה מובה מאן שיש חילוק בין פירש"שי עה"ת לפירושי על הש"ס, וכן כתוב בלקו"ש חח ע' 1 הע' 2. ומבייא ראי שלפעמים בפירושו על התורה אומר "לא ידעת" וכי שם מפרש עה"פ פשוטו של מקרא. משא"כ באotta סוגיא בש"ס מפרש העניין. [ומבייא דוגמא זאת, וכן רואים בחתולות אותן ב' הניל' - וכן בלקו"ש ח"ד מסביר שיש חילוק בין פירושי עה"ת לפירושו על הש"ס].

ד. בלקו"ש ח"כ ע' 157: סי' בפירושו עה"ת און סי' בפירושו על הש"ס, מפרש פששים רק עה"ת "באתי לפреш פשוטו של מקרא", ועל הש"ס מפרש לויט דרך הפשט פון דער גمرا. וכך שמסביר להלן בהשיכחה שרשי'י מפרש לפי החמץ של הגمرا, ("אפילו וווען עס שטימט ניט מיט פשוטו של מקרא").

ש"פ ויקח - כת אדר ראשון - החקל

היווצה מכל הניל הוא, ש(אע"פ בנסיבות פירושי על נ"ז הוא בפש"מ כמו פירושו עח"ת, עכ"ז יותר בפרטיות) פירושו על נ"ז הוא לא כ"כ פשוטו כמו עח"ת, וכמו"כ יותר מזה פירושו על הש"ס הוא יותר עמוק אפילו מפירושו בנ"ז.

ומלשונו הק' של כ"ק אדמור' [שהבאו בהתחלת] "הפיirus השפט בעיתים" משמע, [ואולי לכורה י"ל שאילו ח' חמלה בעיתים כתובה בחומר ח' רשי' מפרש ב' פעמים ?]. ובפרטיות, בעיתים שבעיתים הוא לשון רבים ומיעוט רבים שנים, [ולכן שפותחות בעיתים בראשית ד' כד, "שבועיתים יוקם קין", שמה אין להקשורת מפרש בראשית ד' כד, לא הפירוש השפט של מפרש רשי' שבע דורות, כי שם זה בטח לא הפירוש השפט של בעיתים, כי הוא שבע פעם אי', דהיינו שבע פעמים דור, וחרי בעיתים הוא לשון רבים].

ובאמת הרי רואים ממשו דומה לזה ברי' דף כ"א ע"ב, שasma מביאה הגמ' "חמשים שערין בינה נבראו בעולם וכולם ניתנו למשה חוץ אחד" וחראי' שבביא (תחילם יב,?) "אמרות ת' מזוקק בעיתים", ומפרש רשי' "שבע שביעיות והם חמשים חסר אחת". ובלקו"ש ח"כ ע' 72 מביא: "אין גمرا ואו פיל פון די עניינים ואס מילערנט אפ פון פסוקים זייןן (אויך) ע"ד הפשט". ואם כן, כך הוא לגבי הגמרא והינו שסתמא כן הוא לגבי פירושי על הפסוקים, ולכורה מהו השפט השפט?

אלא כשהתדייק בהשיכחה הניל "ע"ד השפט" לכורה כוונתו הק' להפשט של הפסוק, והפסוק הוא בנ"ז, וכנזכר לעיל שבנ"ז הפיirus הוא לא כ"כ פשוט כמו בפירושו עח"ת.

והיווצה מכל הניל, כזכור לעיל שע"פ העניין של פירוש רשי' עח"ת - שהוא פשוט כפשוטו. לכורה יהיה הפירוש של בעיתים ב' פעמים ?.

* ואפי' את"ל שרש'י מפרש שכאן פירושו של בעיתים הוא באמת שבע, וזה שכתוב בלשון רבים כמו שמשיך הכתוב "...כאור שבעת הימים" וכך יש שבע פעמים שבע וזה ארבעים ותשע, הרי רשי' פירוש בעיתים הוא שבע פעמים שבע, וכיור שבעת הימים" פירושו שהאור יהיה ארבעים ותשע פעם ? והוא שלש מאות ארבעים ושלש.

קדושת ראשונה קידשה לעת"ל (גלוון)

הה' יי"צ דרוק
- תלמיד קבוצה 770 -

בגלוון שעבר (טרפ"ו) הקשה היתה לו. על מה שכותב כי"
אדמונייר בלקויש חייא פ' תרומה דליקא למימר דחרמביים סב"ל
כמ"ד שלחן המנורה והמזבחות והפרוכת מעכbin את קרבנות
הריה חרמביים פוסק שמקריבין קרבנות כולן עפ"י שאין שם בית
בינוי ומכיון שאין הבית בניו הרי גם חללים איןם (על מקומות
במקדש) ומורכח דלא סב"ל שהשלחן והמנורה וכו' מעכבים את
הקרבן.

ומקשہ דבחשיכחה שם חע' 10 מביא כי"**אדמונייר** את פירוש
הרי"פ דבחמקדש וככליו אין מעכbin זא"ז מפני שהקריבו במקדש
שניהם כל קרבנות אף שלא היה בו ארונו כפורת ומקשה כי"**אדמונייר**
על פירושו דחראי היא רק למ"ד קדושה רואשנה לא קידשה
לעת"ל ולא לדעת חרמביון שכן קידשה לעת"ל עכ"ל, ז.א. דזה
שקידשה לעת"ל הוא במקום הארון.

ומקשہ זא"כ מה ראיית כי"**אדמונייר** דחרמביים סב"ל דאיין
החלים מעכבים את קרבנות הרי אפשר לומר דבחחלים כן מעכבים
את הקרבן וזה מה שפסק חרמביים דאיין מעכבים הוא מפני שקידשה
לעת"ל, הינו שקידשה לעת"ל הוא במקום החלים כמו שהוא במקום
הארון?

ואולי אפשר לתרץ (בדוחק עכ"פ) דיש חילוק בין הארץ דחווי
חלה מבניו הבית, ואשר עי"כ אפשר להפריך מהא קידשה לעת"ל,
לגביו שאר החלים דחווי די בכל המקדש.

ובחקרים דבחערה 10 שם מקשہ עוד כי"**אדמונייר** על הר依"פ
דראייתו הוא רק בנוגע להארון ולא בנוגע כל החלים (ומצין
לכלי חמדה ואינו תחוי עתה), דלכארה מהו הקושיא דברית שני
פוט היו כלים ולא הוי ארון, אבל באם הוי חסר כלים אז גם כן
הוי אפשרות להקריב קרבן דמהיכי תיתני לחלק, אלא דחוינן הכא
דאין אפשר להביא ראי' מארון לכלים ויש חילוק ביניהם.

וחביאור בזוז, דחנה בלקו"ש ח"ד ע' 1340 בחרורה 24 ובשוח"ג מבאר כ"ק אדמור"ר לדעת הרמב"ם שחפץ במקדש הוא מנוחת השכינה ובעיקרה הוא על הארון ובמילא מובן שבנו תלוי. גם שלימות קדושת המשכן ולכון המשכן בזמן של ח"י בו הארון, ח"י לו במה גדולה.

ואין להקשות מהא דבריהם בקדושתו עומדת גם לאחר שנים (ואפילו לאחר שnitל) הארון - כי הוא לפי שכינה אינה זאת מקומה משא"כ המשכן שח"י רק לפי שעתו. ע"כ תוכן הדברים שם.

ובביאור יותר מובא בלקו"ש חכ"א ע' 158 הערת 20 וז"ל: "משא"כ שאר הכלים דאף שלדעת הרמב"ם גם הם נכללים בכלל המצוות בנין הימ"ק הרי זה רק שהם בכל המ"ע דועשו לי מקדש באופן שהיינו בית לה' מוכן לחיות מקריבין בו הקרבנות (וראה בארכחה לקו"ש ח"י ע' 120 ואילך) אבל סוו"ס חם כל' המקדש, משא"כ הארון שהוא חלק בבנין הבית", עליה"ק.

ועפ"ז אפשר לתרץ דזה שמקשה כ"ק אדמור"ר על הרי"פ הוא כי ראייתו הוא מבית שני דאו היו כלים רק לא ח"י ארון, ועל הארון אפשר להקשות מהאarakדו לעת"ל משא"כ ראיית כ"ק אדמור"ר דהרמב"ם לא ס"ל כמו"ד דהכלים מעכבים את קרבן זה הרי שלאחר קרבן דאו לא היו לו כלים ותחדין דקידש לעת"ל נוגע לבניין הבית והכלים אגנים חלק מבניין הבית כניל.

ណאין להקשות דההילכת הניל דין חילם מעכבים וכו' הוא מהרמב"ם פ"יו מחייב בחב"ח ח' ט"ו, וזהו אותה ההלכה לדין דקידש לעת"ל, כי הרי הדין שם הוא נוגע לבית והראי' הוא רק מזה שלא הזכיר דין זה לעיכובא]. ועצ"ע.

* * *

גָּלָה

בסוגיא דשני שבילין

הרבי אברהם יצחק ברוך גערליצקי
- ר"מ בישיבה -

בפסחים דף יי' ע"א, כותבת הגמרא: צבור אחד של חמץ ולפניו
ב' בתים בדוקין ואתא עברך וشكل ולא ידעין אי לחי עילאי אי
לחאי עילאי חינו שני שבילין וכו', ומסיק ר' דמי אדם בא לשאול
כל אחד בזח אחר זה כו"ע מודים דטהוריין, ואם בא לשאול בבת
אתה כו"ע מודים דטמאן ופלוגתתם הוא בא לחשאל עליו ועל
חבריו דרי יוסי מטמא דדומה לבת אחת, ורבי יהודה מטהר דדומה
לזה אחר זה, ופירש"י דאם שנייהם באים בבת אחת ועי' זריכים
לענות לשניהם בשוחה לכוי טמאיין, אבל כשהוא אחד להשאול עליו
ועל חבריו משבים לו רק שהו טהור ולא על החני ומלאו יבין
שאף חבריו כמוו כי משא"כ ר' יוסי סב"ל לצריכים לחסיב גם
על חבריו ולכך ח"ז כמו בבת אחת. אבל עי' תוס' כתובות
כז'א, בד"ה בא אדם בא אחד וושאול לכתהילת עליון ועל חבריו
לכוי"ע ח"ז בכת אחת, וכל פלוגתתם הוא כשבא ושאל על עצמו
ומשבין לו ואח"כ שואל על חבריו דרי יוסי סב"ל דכיון דכל
זה הוא במעמד אחד ח"ז בכת אחת, משא"כ ר' יהודה סב"ל דכיון
שכבר חשבו על עצמו ח"ז כזה אחר זה עי"ש, נמצא דברו פן
שפירשי ששאל לכתהילת על עצמו ועל חבריו סב"ל להחותו לכוי"ע
טמא, וצ"ב בפלוגתתם.

וחנה רשיי פי' כאן וכן בכתבונות שם ובכ"מ שהחיתר דשני
שבילין הוא מצד הדין דספק טומאה ברה"ר טהור, ולכך כל אחד
מהם טהור, אבל התוס' הכא בד"ה חלק וכן בכ"מ פירש שהחיתר
הוא מושום לכל אחד אחזקת טהרה כיוון שהי' בחזקת תורה
לפני הספק, ולכ"או רה"י אפשר לומר שהלימוד מסוטה הוא רק על
דספק טומאה ברה"ר טהור, אם הפי' שhalblimod מסוטה הוא רק על
רהור"י בלבד שם טמאי, משא"כ ברה"ר ליכא גזה"כ זה ובמילא נשוא
הדין כפי שהוא בכל מקום דבמקרים ספק אולין בתר חזקה,
ובמילא חפירוש בספק טומאה ברה"ר טהור הוא מושום שיש לו חזקה
טהרה, (וראה תוס' סוטה כת,כ, בד"ה מכאן) או שתפי' הוא דבמו
שיש לימוד דברה"י טמא יש גם לימוד דברה"ר טהור, והחידוש

הוא שהוא טהור אפילו בדיליכא חזקה (ראה Tosf' חולין ט,ב, בד"ה התם), דלפ"ז ייל דתתוס' סב"ל כאופן הא' דיליכא גזה"כ מיעוד, ונמצא שככל חיתר שם הוא משום חזקה, ולכן החיבור התוסי חזקה, משא"כ רשיי סב"ל כאופן חבי שיש גזה"כ ברה"ר שהוא טהור ואי"צ חזקה ולכן לא החביר רשיי שום חזקה.

אבל באמת ייל דזה אינו, דחרי התוסי בנדח בא, בד"ה וחיל כתבו-DDין ספק טומאה ברה"ר טהור הוא גזה"כ אפילו בדיליכא חזקה (ותביאו דוגמא לזה שם), ומ"מ במקומות שיש תורתית דעתרי כמו הכא בבי שבילין אחד מהו ודאי חלק על שביל טמא אין למלמד מסוטה שהוא טהור, כיון דبسוטהlica תורתית דעתרי, ושם יכולים לטחרם רק משום חזקה דמעמידין כאויא על חזקתו, ובס' שב שמעתהא (ש"ז פ"ב) הקשה דלא כוורה בשם שחדין בסוטה לא איירי בתורתית דעתרי, כן גם חדין דחזקת דילפינן מנגעים לא איירי בתורתית דעתרי וא"כ מי שנא? ובואר דחולוק החיתר בסוטה מהחייב דחזקת, דחהיתר מסוטה הו"ע של ודוות במציאות, אמרה תורה דברה"ר נקנות דבודאי לא נתמא, וכיון דכאן ידעינו אחד מהם ודאי נתמא עיי שביל הטעמא, שבוי אי אפשר לטהר שניהם כיון Dai אפשר לנוקוט המציאות שלא נתמא כשחוות תורתית דעתרי, משא"כ החיתר מחזקה אינו פסק ודאי מצד המציאות אלא אמרה תורה דספק לא ישנה דין וחזקתו, וכמ"ש הרמב"ם בפיהם"ש בזעיר, ובמילא זה שייך גם בתורתית דעתרי דלפועל כיון שככל אחד הוא בספק אין משגנים את חזקתו עי"ש. ולפ"ז א"ש למה חוכרחו התוסי לומר בכל מקום חדין שני שבילין הוא משום דאוקמא גברא בחזקתו אף דבודאי איירי ברה"ר דוקא [כי ברה"י טמא מיד אפיקו כשי לו חזקת טהרתו], כיון דכאן אינו מועיל הלימוד מסוטה אלא בעין לטחרו משום חזקה דוקא.

אבל לפ"ז צריך ביאור בשיטת רשיי, אך דרש"י סב"ל ג"כ (ראה נזה שם בගירסת רשיי) דספק טומאה ברה"ר הוא גזה"כ ומעיל אפילו בלי חזקת טהרתו, אבל מ"מ איך אפשר לטחרם מצד חדין דספק טומאה ברה"ר חורי שם לא איירי בתורתית דעתרי כי כנ"ל, וא"כ היו צריכים לטחרם רק משום חזקה?

ואפשר לומר דזהה בחдин דספק טומאה ברה"י טמא נסתפקו באחרונים אם הפירוש בזה הוא דגזרת תורה דכיון שאצלינו יש ספק אם נתמא או לא צריך לחתנהג בזה כאלו חי ודאי טומאה כמו ספק אם האhil על המת ברה"י דגזרה התורה דעתמא כאלו

בודאי נטמא בטומאת מת, או שהפירוש הוא דלגביו המציגות יש כאן ספק גמור דאפשר שלא נטמא בטומאת מת, אלא גזירה התורה טומאה חדשה מצ"ע שחל עליו כשייש לו ספק טומאה ברה".

ועי' רמב"ם חיל' שוגות פ"י א ח"ו-ז מי שהיו לפני ב' שבילו א' טהור וא' טמא הילך בראשון ונכנס למקדש וטירר א"ע ואחר' הילך בשביל החני חייב קרבן שחרי נכנס כשהוא טמא למקדש ודאי' אוניבפעם הראשונה או בפעם השנייה, ומ庫רו הוא מגמי' שביעות יט', וא' והתנו' שס' דחו דאין לומר זוז איררי ברה", דאי' גם בספק אחד לאחר הליכת ראשונה חייב קרבן כיון דספק טומאה ברה"י טמא, אלא ודאי איררי ברה"ר דספק טומאה ברה"ר טהור משום דאוקמן אחזקתו, אבל כיון שנכנס למקדש אחר שלך בשביל הב' חייב דממי' נטמא ולכון חייב קרבן.

ובאו רשות שם הקשה דאי' נימא דברה"ר חייב קרבן, החל אילו בא לפניו לפניו כניסה הבי' לשאול אם מותר לו ליכנס במקדש היינו מתיירים לו משום דבחזקתו קאי כיון דכבר טירר א"ע משبيل הא' כניל', ואיך שייך שאח'כ' יתחייב קרבן; ולכון ביאר דבאמת איררי ברה"י, ומה שהקשו התוס' דכלו' דספק טומאה ברה"י טמא א"כ אפילו לאחר ספק הא' חייב קרבן, הנה בזה ביאר כניל' דספק טומאה ברה"י טמא באמת מצד תורה זו גופא יש כאן ספק השkol, ולא שייך להביא קרבן מספק, והוא אמרה תורה שהוא טמא בודאי ח"ז שהتورה גורה עליו ודאי' טומאה חדשה שהוא טמא אבל אין על זה שם טומאה ד"טומאות מת" וחחייב קרבן הוא רק בטומאות מת בלבד, ולכון רק אחר פעם השני שכאן ודאי' נכנס למקדש בטומאות מת חייב קרבן.

ומביא ראי' לזה מהא דאיתא בירושלמי נזיר פ"ח דנזיר בפסק טמא מת ברה"י איינו מגלה שערותיו, ולכאורה חרי' ספק טומאה ברה"י טמא כודאי וא"כ למה איינו מגלה שערותיו אלא משום דבמציאות יש ספק והוא דעתה התורה ספק כודאי ח"ז טומאה חדשה ולא טומאות מת, והנזיר איינו מגלה שערותיו כי אם על טומאות מת בלבד ולא על שאר טומאות כמו'ש הרמב"ם בהלי' נזירות פ"ז, ועי' ג"כ בשווית סי' א' ס"ק ב' שכ"ב.

ועי' יבמות יא, דאיתא שם צרת סוטה אינה חולצת ואיינה מתיבימות משום דטומאה כתיב בה כעריות וחוה כערות, וככתובת התוס' שם דזחוי רק בודאי סוטה אבל בספק סוטה [שנסתרה וליכא

עדים שנטמאה חולצת ואינה מתייבמות, וחקשו התוס' הרי בסוטה עשה התורה ספק כודאי שהיא אסורה לבעה וכוי כודאי סוטה וא"כ למה חולצתו ותירצו דכיון דזהו כתיב בה כעריות קאי רק על לאו זוחו רק בודאי ולא בספק עי"ש, וביאר בקובץ העורות שם (אות קנייד ואילך) כהניל', דתירוץ הראשון שביל דעשה ספק כודאי רק, לחומרא לאוסריה היינו שננתנהג כאילו חי' ודאי טומאה, ולכן כתבו שזוחו רק לחומרא ולא לקולא שלא להזכיר חולצתה, משא"כ תירוץ הבי' שביל דבאמת יש כאן וודאי טומאה אפיקו אם קמי שמייא גלייא שלא נטמאה בפועל, אלא דזוחו טומאה אפיקו חסchatה החותורה ואין זה טומאת דעריות ולכן חולצת ואינה מתיבמת ואכמייל.

היוצא מכל הניל' דבספק טומאה ברה"י טמא יש לפרש בבי' אופנים, או שגוררת התורה לצריך להנתנהג כאילו חי' כאן וודאי טומאה במיציאות, או שבמציאות ה"ז ספק השקול אלא מ"מ יש כאן טומאה חדשה שחידשה התורה שהוא טמא.

והנה לפיה שנתבאר לפיה דעת רשי' וכי דספק טומאה ברה"ר טהור הוא גוז"כ מסוטה בפשכות צרייך לומר דגם בזיה יש הפרש בבי' אופנים הניל': אך הפירוש דגילתת התורה שננתנהג בודאי כאילו לא חי' במיציאות טומאה, בן או אפיקו דאם בפועל חי' טומאה מ"מ בן הוא הגוז"כ דבספק ברה"ר אינו נטמא בכלל אופן שיחי'.

והנה לפי התוס' דמטחרין מלחמת חזקה, הנה חזקה ש"יד רק בגין לאדם עצמו דכל אחד מהם אי אפשר לשנותו דינו, אבל כיון דאייז' בירור שבמציאות אכן שביל להחותס'adam שנגעו אח"כ באדם אחד היה טמא ודאי, וכן אם נגעו בתרומה חי' ודאי תרומה טמאה, דכאן דינים על התרומה כו' דבודאי ה"י שם טומאה, אבל לפי מה שנתבאר לרשי' דספק טומאה ברה"ר טהור בעם, ייל' דסביר' לאפיקו אם שניהם נגעו אח"כ באדם אחד או בתרומה וכו' אין כאן שום טומאה כיון דכאו"א הוא טהור בודאי, וכו' בחדייא השטמי'ק כתובות שם לשיטת רשי' כיון שכבר טיהרו התורה, וכן יוצא לשיטת האור שמח ראה אינצקלופדי' תל' ברך י"ג ערך חזקה ע' תרנינה הערתה (384). ולפי'ז יש לבאר לשון רשי' הכא דמשמעו שחדיון הוא לגבי האנשים עצמו ולא כתוס', משום דריש'י שביל לאפיקו אם שניהם נגעו בטchorot לא נטמא.

ולפי זה יש לבאר ג"כ דמראש"י כאן משמע שכל חילוק הוא אם באו בבת אחת או בזיה אחר זה וכוי וא רק מצד הפסק ב"ד אם יכולם לומר لكم טהורם אתם כוי' דבזה יש זילותא דבר דין דמיוחז כי שיקרא כוי כי לרשי"י מצד גוף ההלכה חם טהורם לגמרי אפילו אם יגעו אח"כ באותה תרומה או באדם אחד, וכל מה שחיישין הוא שפסיק דין שלחם לא ייחי מיחזי פשיקרא, וכן שב"ל דאפשרו אם בא אחד ושאל ביחיד עילו ועל חברו, כיון דפסק אפשר להיות באופן דעתם רק לו שהוא טהור ומאליו יבין על חברו ליכא כאן שום מיחזי קשיקרא כוי, ורק אם באו ביחד לשאול דשניהם שוקלין וצריכים לענות לשניהם מטמאין אותן כו'.

אבל לפי התוס' דאם שניהם אח"כ נגעו באדם אחד נטמא בודאי כפי שתית', ג"ל דרבנן החמירו מושם זה לחושש לטהרה גם מצד גופ ההלכתה דבבת אחת טמאין כיון דעתם יש טומאה ביניהם, ורק ככל אחד בא בפני עצמו שייך לפסוק ההלכה עליהם שבב' אחד טהור, משא"כ כשם ביחיד, וכך סב"ל דבבא לשאול מעיקרה עליו ועל חברו ודאי מטמאין כי אפשר אם נימא לי שהוא טהור ומאליו יבין לגבי חברו שאין לטהר אותו כיון דסוי"ס זה פסק על שניהם, ובשניהם יש ודאי טומאה כנ"ל, וכך סב"ל לפי רבינו יהודה דרך אם שאל מוקדם על עצמו וחשבו לו, ואח"כ שאל על חברו אפשר לטהרים דזה נידון בזיה אחר זה, ועיי' גם בשטמ"ק כתובות שם בשיטת רשי", ועיי' בכל זה חיטב.

* * *

שְׁוִינְטוֹן

תיקון טעות בסה"מ תש"י"א

הת' דוד שמואל בארנעט
- תלמיד בישיבה -

בסה"מ תש"י"א עי 101 - הוצאה כ"ח סיון תשמ"ח - נדפס:

"...ואין הכוונה שהחינת הרצון פשוט לא חי. בכלים כי אם שגム הרצון פשוט שלמעלה זאל זיך ארבעען ווי עס ארבעען זיך מצד הרצון פשוט שלמעלה מטעם ודעת...".

ולכארה מילים אלו נראה מוזר ולא מובן כלל, וחמיעין בחוצאה שקדמה לחוצאה זו יראה שנשפט מהבחן חזעוצר שורה שלימה, אשר עיכ לא מובן מה כתוב כאן. והגירסה הנכונה היא כבוצאת י' שבט תשמ"ה שם נדפס:

"ויאין חכוונה... שנם הרצון פשוט שלמעלה מבחינה הכלים יהי' בכלים, ומתינו שייהי' אורות בכלים, אלא שבתאות בכלים זאל זיך ארבעטען ווי עס ארבעטע זיך מצד וכו'..."

ולא באתי אלא להעיר, ופושט.

* * *

לעילוי נשמה
הרה"ח הרה"ת ר' ייחיאל מיכל ע"ה
פיקארסקי
נפטר ביום ד' שושן פורים קטן ה'תשנ"ה
ת. ג. צ. ב. ה.

*
נדפס ע"י חברי מערכת הערות וביאורים אהלי תורה
הרה"ג ר' אברהם יצחק ברוד גערליצקי - ראש המערכת
חת' יוסף יצחק עמאיר
חת' גדי פוטאש
חת' בנציוון קארף
חת' משה זלמן שפירא